

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4001/23
4.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Сање Агатоновић, председника већа и судија Весне Секулић и Данице Косовац, чланова већа, у парници тужица Фонд за развој Републике Србије, Ниш, Булевар Немањића 14а – Филијала Београд, Кнез Михаилова 14, чији је пуномоћник Владимир Лучић, адвокат из Београда, Дечанска 19, против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Радмило Стојић, адвокат из Београда, Обилићев венац 4/IV, ради дуга, одлучујући о жалбама тужиоца и туженог изјављеним против пресуде Основног суда у Великој Плани – Судске јединице у Смедеревској Паланци П 30/21 од 13.1.2023. године, у седници већа одржаној дана 4.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужиоца и туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Великој Плани – Судске јединице у Смедеревској Паланци П 30/21 од 13.1.2023. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Великој Плани – Судске јединице у Смедеревској Паланци П 30/21 од 13.1.2023. године, првим ставом изреке делимично је одржано на снази решење о извршењу Основног суда у Великој Плани – Судске јединице у Смедеревској Паланци И.Ив.16/20 од 16.1.2020. године, у делу којим је обавезан тужени да тужиоцу исплати новчани износ од 1.285.751,64 динара на име главног дуга са законском затезном каматом по Закону о законској затезној камати почев од 14.1.2020. године, па до исплате, као и износ од 62.072,23 динара на име редовне

уговорене камате и износ од 715.390,80 динара на име законске затезне камате обрачунате до 13.1.2020. године. Другим ставом изреке делимично је укинута решење о извршењу Основног суда у Великој Плани – Судске јединице у Смедеревској Паланци И.Ив.16/20 од 16.1.2020. године, па је одбијен као неоснован тужбени захтев у делу којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу исплати новчани износ на име законске затезне камате обрачунате на износ од 715.390,80 динара почев од 14.1.2020. године, па до исплате, као и новчани износ на име законске затезне камате обрачунате на износ од 62.072,23 динара почев од 14.1.2020. године, па до исплате. Трећим ставом изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка исплати новчани износ од 284.623,28 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате, док је решење о извршењу Основног суда у Великој Плани – Судске јединице у Смедеревској Паланци И.Ив.16/20 од 16.1.2020. године укинута за износ трошкова од 39.505,00 динара.

Благовремено изјављеним жалбама тужилац и тужени побијали су првостепену пресуду и то тужилац и другом и трећем ставу изреке због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешене примене материјалног права, а тужени у првом и трећем ставу изреке из свих законом прописаних разлога. Тужилац и тужени су трошкове другостепеног поступка опредељено тражили.

Испитујући правилност првостепене пресуде сагласно овлашћењима предвиђених чланом 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд је оценио да жалбе парничних странака нису основане.

У проведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку на које Апелациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању и стању у списима, тужени је у својству корисника кредита, као предузетник и оснивач СЗР "...", са тужиоцем дана 14.7.2010. године, закључио уговор о дугорочном кредиту број ..., којим је туженом одобрен кредит у износу од 1.200.000,00 динара са роком отплате од четири године по истеку грејс периода у трајању до 30.6.2011. године и са каматом на годишњем нивоу у висини од 2,5%. Чланом 5 уговора предвиђено је право тужиоца да једнострано раскине уговор и пре истека уговореног рока, учини доспелим и захтева једнократну наплату целокупног кредита са каматом уколико тужени не измири доспеле обавезе по кредиту заједно са каматом и припадајућим трошковима. Тужени није редовно извршавао своје обавезе према тужиоцу по основу отплате кредита, због чега је тужилац обавестио туженог дана 17.4.2018. године да због неизвршавања обавеза раскида уговор о раду кредиту, те да доспело потраживање тужиоца на дан 27.11.2017. године износи 1.816.593,91 динар. Према налазу вештака економско-финансијске струке тужени дугује тужиоцу на дан 13.1.2020. године износ од 2.063.214,67 динара, а од тога главни дуг износи 1.285.751,64 динара, редовна уговорена камата 62.072,23 динара и законска затезна камата од 715.390,80 динара, а тужени је имао једну уплату пре подношења предлога за извршење у износу од 50.000,00 динара, која је узета у обзир приликом обрачуна дуга, а уплата је извршена дана 13.1.2020. године и од те уплате део је отишао

на редовну уговорену камату, а износом од 42.335,21 динар раскњижен је део главног дуга.

Тужилац је дана 16.1.2020.године, у својству извршног повериоца поднео предлог за извршење Основном суду у Великој Плани – Судској јединици у Смедеревској Паланци по основу веродостојне исправе – менице на износ од 2.063.214,67 динара, издате дана 14.7.2010.године, са законском затезном каматомод 14.1.2020.године, као дана доспелости па до исплате и донето је решење о извршењу И.Ив.16/20 од 16.1.2020. године, којим је одобрено предложено извршење и тужени обавезан да тужиоцу исплати трошкове извршења у износу од 39.505,00 динара. Против наведеног решења тужени је изјавио приговор, па је решењем Основног суда у Великој Плани Ипв.Ив 36/20 од 20.7.2020. године, стављено ван снаге решење о извршењу Основног суда у Великој Плани – Судске јединице у Смедеревској Паланци И.Ив.16/20 од 16.1.2020. године, у делу којим је одређено извршење, укинута су све спроведене извршне радње и одлучено је да ће се поступак наставити као поводом приговора против платног налога. Према подацима са сајта Агенције за приватне регистре предузетничка радња туженог АА ПР СЗР “...” ..., основана дана 1.3.2010. године брисана је из регистра предузетника дана 27.11.2013.године. Тужилац је у наставку поступка навео основ потраживања дуг по закљученом уговору о кредиту.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања и стања у списима, првостепени суд је разматрајући приговор стварне ненадлежности у складу са чланом 25 Закона о уређењу судова оценио да је тужба поднета против физичког лица и да је редован суд стварно и месно надлежан, јер тужени има пребивалиште на територији суда, сходно члану 39 Закона о парничном поступку. Оценио је да приговор туженог не представља приговор прибијања, већ приговор испуњења, јер тужени није навео да има доспело потраживање према тужиоцу, већ да је потребно пребити новчани износ који је тужени уплатио тужиоцу по основу предметног уговора о кредиту, те се ради о испуњењу обавезе према тужиоцу, а не о потраживању туженог, а из налаза вештака економско-финансијске струке произлази да је за уплаћене износе од стране туженог умањено потраживање тужиоца. Након тога, првостепени суд је разматрајући приговор застарелости потраживања у складу са чланом 371 Закона о облигационим односима оценио да је исти неоснован, с обзиром да је предметни уговор о кредиту закључен дана 14.7.2010.године, са роком отплате од четири године по истеку грејс периода у трајању до 30.6.2011.године, те да је обавештење о раскиду уговора тужилац доставио туженом дана 19.4.2018.године, а да је предлог за извршење поднет дана 16.1.2020.године, те се примењује општи рок застарелости од десет година, па како од раскида уговора до подношења предлога за извршење није протекао рок застарелости од десет година, закључио је да потраживање тужиоца није застарело. Након тога, првостепени суд је у складу са члановима 125 став 1 и 1065 Закона о облигационим односима оценио да су парничне странке предметним уговором о дугорочном кредиту од 14.7.2010.године, уговориле обавезу туженог - корисника кредита да врши исплату ануитета и то тромесечним ануитетима, с тим што први ануитет доспева дана 30.9.2011.године, а последњи дана 30.6.2015.године, а висину ануитета утврђује тужилац, док је чланом 5 уговора уговорено право тужиоца да једнострано раскине уговор и учини доспелим и захтева једнократну наплату целокупног кредита са

каматом и пре уговореног рока уколико тужени не измирује доспеле обавезе по кредиту заједно са каматом и другим припадајућим трошковима, те како тужени није уредно измиривао обавезе, писаним обавештењем од 17.4.2018.године, тужилац је обавестио туженог о износу доспелог, а неизмиреног потраживања, па је тужени у обавези да тужиоцу исплати дуг који чини главница, уговорена камата и законска затезна камата, а имајући у виду налаз вештака преостало потраживање према туженом на дан 13.1.2020.године износи 1.285.751,64 динара на име главног дуга, 62.072,23 динара на име редовне уговорене камате и 715.390,80 динара на име законске затезне камате обрачунате до 13.1.2020.године, те је у том делу одржао на снази решење о извршењу, као и у делу за законску затезну камату на износ главног дуга у складу са чланом 277 Закона о облигационим односима, почев од 14.1.2020.године, па до исплате. Првостепени суд је сходно члановима 279 став 1 и 400 став 1 и став 3 Закона о облигационим односима оценио да предметним уговором о кредиту није уговорено да на уговорену камату тече законска затезна камата и да тужилац нема право на камату на већ обрачунату камату, јер тужилац није банка нити банкарска организација, већ посебно правно лице регулисано Законом о Фонду за развој Републике Србије, па је у том делу укинуо решење о извршењу и одбио као неоснован тужбени захтев.

По оцени Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку разлоге које у целости прихвата Апелациони суд и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Законом о облигационим односима прописано је да су странке у облигационом односу дужне да изврше своју обавезу и одговорне су за њено испуњење (члан 17).

Одредбом члана 124 Закона о облигационим односима прописано је да у двостраним уговорима, када једна страна не испуни своју обавезу, друга страна може, ако није шта друго одређено, захтевати испуњење обавезе или под условима предвиђеним у идућим члановима, раскинути уговор простом изјавом, ако раскид уговора не наступа по самом закону, а у сваком случају има право на накнаду штете.

Одредбом члана 262 Закона о облигационим односима прописано је да је поверилац у обавезном односу овлашћен да од дужника захтева испуњење обавезе, а дужник је дужан испунити је савесно у свему како она гласи (став 1).

Имајући у виду цитиране законске одредбе, изложено чињенично стање у погледу околности битних за одлучивање, правилно и потпуно је утврђено оценом писаних исправа у списима и налаза вештака, а правилан је закључак првостепеног суда да је тужиочево потраживање на име неизмирених обавеза по уговору основано, те да је тужени у обавези да измири главни дуг, заједно са доспелом каматом као споредним потраживањем и законском затезном каматом.

Неосновани су жалбени наводи тужиоца о погрешној примени материјалног права, указивањем да је тужилац друга банкарска организација која се бави кредитним пословањем и да има право да обрачунава камату сходно члану 400 Закона о

облигационим односима.

Одредбом члана 400 став 1 Закона о облигационим односима прописано је да је ништава одредба уговора којом се предвиђа да ће на камату када доспе за исплату почети тећи камата, ако не буде исплаћена, а ставом 3 истог члана прописано је да се одредбе претходних ставова не односе на кредитно пословање банака и других банкарских организација.

Одредбом члана 5 став 1 тачка 1 и 4 Закона о Фонду за развој Републике Србије (“Службени гласник РС” број 36/09 са изменама и допунама) прописано је да Фонд обавља послове који се односе на одобравање кредита и друге послове у име и за рачун Републике Србије, у складу са законом.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, те да тужилац није банка нити банкарска организација, већ посебно правно лице регулисано Законом о Фонду за развој Републике Србије, а да и из утврђеног чињеничног стања произлази да предметним уговором о дугорочном кредиту није уговорено да на уговорену камату тече законска затезна камата, правилно је првостепени суд закључио да тужиоцу не припада камата на обрачунату камату.

Неосновани су жалбени наводи туженог о погрешној примени материјалног права код оцене приговора застарелости потраживања, јер је у складу са одредбом члана 371 Закона о облигационим односима првостепени суд правилно оценио истакнути приговор застарелости потраживања пошто се у конкретном случају ради о дугу из уговора, имајући у виду да је основ одговорности туженог закључени уговор о кредиту, те да је тужилац доставио туженом обавештење о раскиду уговора дана 19.4.2018.године, а да је предлог за извршење поднет дана 16.1.2020.године, па потраживање тужиоца није застарело.

Неосновано је жалбено указивање туженог да се у конкретном случају ради о повременим потраживањима која доспевају годишње или у краћим размацима у погледу ануитета кредита, те да иста застаревају у року од три године од доспелости сваког појединачног ануитета у складу са чланом 372 став 2 Закона о облигационим односима.

Чињеница да се отплата кредита врши у појединачним ануитетима не утиче на другачију оцену у погледу рока застарелости, јер ануитети по својој суштини представљају доспеле отплатне рате дуга из кредита, а не повремена потраживања.

Неосновано је жалбено указивање туженог да је предметно потраживање било обезбеђено залогом на основу закљученог уговора о залози покретне ствари – машине за папирне кесе КС 100, број 19778/1 од 14.7.2010.године, те да је тужилац своје потраживање могао наплатити активирањем залогe, јер је на тужиоцу право избора како ће наплатити своје потраживање да ли активирањем залогe или потраживањем дуга по основу закљученог уговора.

Приликом доношења одлуке, Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер су без утицаја на могућност другачијег пресуђења.

Правилном применом чланова 153 и 154 Закона о парничном поступку, првостепени суд је одлучио о трошковима поступка чију висину је определио сагласно одредбама Адвокатске тарифе и Таксене тарифе важећим у време пресуђења, а са законском затезном каматом од извршности до исплате.

На основу изложеног, применом члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 и применом члана 401 тачка 2 Закона о парничном поступку одлучено је као у првом ставу изреке ове пресуде.

Како тужилац и тужени нису успели у жалбеном поступку, то су сходно члану 165 став 1 у вези са чланом 153 Закона о парничном поступку као неосновани одбијени њихови захтеви за накнаду трошкова другостепеног поступка, одлуком садржаном у другом ставу изреке.

Председник већа-судија
Сања Агатоновић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић